

ထပ်မံဟုံပုဆိ ice-cream ဖိဟုံကုလတုလကီပယီတနီသရုံ အိဉ်ဒီးတကုလိဉ်မုဉ်အီလအအါ

© UNHCR

အဝဲဒုဉ်ဟုံကုကဒါ လာနီကစာအတၢ်သးအိဉ် လာထပ်မံဟုံဒဲကဝီ၊ လါနီဉ်ဝဲဘၣ် ၂၅ သီ၊ ၂၀၁၆ ဝံအလီၢ်ခံ၊ စီထီထီဝဲဒီးအဟုံဖိယီဖိ
ခဲအံ၊ ဆီလီၤကုအလီၢ်အကျဲ လာဂုးမုးတါ၊ တနီသရုံကီၢ်ဖိ၊ ကီၢ်ပယီၤန့ဉ်လီၤ၊ အဝဲဒုဉ်အဖိတဖုဉ်ထီဉ်ကဒါကုကီၢ် ဒီးအကစၢ်ဒုဉ်ဝဲစးထီဉ်
ဆါ ပနံတၢ်မၤလၢအသုဉ်ညါမၤဝဲဂုကတၢ်၊ တၢ်ဆါ ice-cream ဒီး roti န့ဉ်လီၤ။

ဝုးမုးတါ၊ လာကီၢ်ပယီၤ၊ လါနီဉ်ဝဲဘၣ် ၉ သီ - ဖိထီထီဝဲ၊ ပုဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလကီၢ်ပ
ယီၤ၊ စံးဘၣ်အသကီတဖုဉ် လာအဝဲဒုဉ်အိဉ် ဒီးကုလကီၢ်ပယီၤအါ၊ ပုအါဂၤဆိက
မိဉ်လၢ အဝဲဒုဉ်ပျဉ်လီၤ၊ အနီၣ်နီၣ် တၢ်အိဉ်မုလကီၢ်ကီၢ်တၢ်ထပ်မံဟုံဒဲကဝီ လၢအ
ဂီၢ် တမုၢ်လၢအအာထံန့ဉ်ညါဘၣ်၊ အကစၢ်ဒုဉ်ခဲဆါ ice-cream ဒီးအါ နီၣ်ဖါနၤတ
ခီ မၤတၢ်ဒီး ပုတတၢ်ကရၢကရိ၊ ဒီးအဖိ ၄ ဂၤလၢဉ် ထီဉ်ဘၣ်ကွဲကစီဒီလီၤ။

“ပတၢ်ဘၣ်ယိဉ်ဒုအိဉ်တနီၤ၊ ဘၣ်ဆဉ်ပပဉ်လီၤပသးလၢ ပကကုလကီၢ်ပယီၤ မုၢ်လၢ
အမုၢ်ပဟုံပယီၤအယီၤလီၤ၊ ပအိဉ်ဒီးကုလသုဉ်ထီဉ်ကဒါကု ပတၢ်အိဉ်မု လာပဟုံလီၤ။”
အဝဲဒုဉ်ခဲတၢ်ဂုးအံ၊ ဖိအဝဲသုဉ်ဟုံထီဉ်လိဉ်အသးဒီးဘိမုၢ်စၢ်ဖိ ကွၢ်ထွဲပုဘၣ်ကီဘၣ်
ခဲကရၢ တနီၣ်အံၤခိဉ်ထံး ဒီးသီးကတၢ်ပိဉ် အဝဲသုဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲအံၤအဂီၢ်လီၤ။

အဝဲသုဉ်တၢ်ဘၣ်ယိဉ်တခါမုၢ်ဝဲ ဘၣ်ယးဝုးမုးတါ လၢအဝဲသုဉ်ကကုလအိဉ်ဝဲဒီးနီၣ်ဖါနၤအ
ဟုံဖိယီဖိ၊ အဝဲသုဉ်တသုဉ်ညါဒီးတၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျဲနီၣ်တမံၤဘၣ်၊ မုၢ်လၢတၢ်ဂုၢ်ဝဲအံၤအယီၤ၊
UNHCR ဟုံနီၣ်လီၤအဝဲသုဉ် တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျဲလၢဘၣ်ထွဲဒီးဝုးမုးတါ ဒီးအ မုၢ်တၢ်
ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်အိဉ်သး၊ ပုဂုၢ်တၢ်ဆီထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူအခွဲအယဉ်
လၢအအိဉ်ဖဲန့ဉ်သုဉ်တဖုဉ်လီၤ။

အဝဲသုဉ်အနီၣ်ကစၢ်ဒုဉ်ဝဲ လဲၤကွၢ်စုၢ်ကီၢ်တၢ်အိဉ်သး ဒီးတၢ်လၢအဝဲသုဉ်ထီဉ်ဘၣ်ဝဲ မၤ
လီၤကဆုဉ်အဝဲသုဉ်တၢ်ဘၣ်ယိဉ်ဖဲဒီးနီၣ်ညါလီၤ၊ ဖဲတနီၣ်အံၤလိမးရူးအတီၢ်ပုၤ၊ ထီထီဝဲ
လဲၤဟးဆုဉ်မုးတါ ဒီးသီးကထီဉ်လိဉ်အသးဒီး အမါအဘူးအတီၢ် ဒီးကတယၢ်တယဉ်
ကွၢ် တၢ်အိဉ်သးလၢအနီၣ်ကစၢ်ဒုဉ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ၊ အဝဲဒုဉ်ထီဉ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်အိဉ်သးအခဲ
အံၤ၊ “ဂုၤထီဉ်ဖဲဒီးနီၣ်လီၤ။” “ပဘူပ တၢ်စုၢ်ကီၢ် တဲဝဲတမံၤလီၤ၊ လၢညါအဝဲသုဉ်ဘၣ်ပျဲ
တၢ်ကီၢ်မံၤဒီး၊ ဘၣ်ဆဉ်အခဲအံၤ အဝဲသုဉ်ဟးသဘူလီၤ။”

ဖဲအပူၤကွံဉ်စုၤလီၤတီၢ်ပုၤ၊ စါနၤစုၢ်ကီၢ်ကုလထီဉ်ဘၣ်အသီ ဖဲအဝဲဒုဉ်လဲၤတၢ်လၢ တၢ်ဖဲ
တၢ်မၤအဂုၢ်အကျဲၤအါလီၤ၊ အဝဲဒုဉ်ယိဉ်ဝဲလၢ တၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူအခွဲအယဉ်အိဉ်စုၤ
အဂုၢ်၊ ဘၣ်ဆဉ်ခိလဲဉ်ဂုၤ အဝဲဒုဉ်ပပဉ်လီၤအသးလၢကကုလလီၤ။ “ပမုၢ်ကုၤဒု တၢ်ကီၢ်တၢ်

ခဲကအိဉ်လီၤ၊ ဘၣ်ဆဉ်ပအိဉ်လၢဒဲကဝီၤပုၤသန့က တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိဉ်စုၢ်ကီၢ်လီၤ။”

ဖဲတၢ်ဟုံတၢ်သုဉ်ညါနီၣ်ပၢ် ဘၣ်ယးတၢ်ဒီးသဒၢအဂုၢ် အဆိကတၢ်တဘျီ ဖဲလိမးရူးအ
တီၢ်ပုၤအါ၊ UNHCR ဒုးသုဉ်ညါအဝဲ သုဉ်လၢ တၢ်အိဉ်သးအတၢ်ပပဉ်နီၣ် လၢက
ဘၣ်လၢပုၤ တချုးလၢတၢ်ကရၢကရိဆီထွဲ အဝဲသုဉ်တၢ်ကုလကဒါသုဒီးဘၣ်လီၤ၊ အဝဲ
သုဉ်အဟုံဖိယီဖိ အာဉ်လီၤတုၤလိဉ်ဝဲလၢ UNHCR ကဟုံနီၣ်လီၤအဝဲသုဉ်ဂုၢ်
ကျဲဒီး ကီၢ်ပယီၤကယီၤပဒိဉ် လၢအဆုၤလီၤအခၢ်စးတဖုလၢအဟုံအိဉ်သးကီၢ်ခဲကဝီၤ
ဖဲလိမးပထုဘၣ်အခိဉ်ထံးန့ဉ်လီၤ၊ ခၢဉ်စးတဖုအံၤ သမံသမံးကွၢ်အဝဲသုဉ် MOI-
UNHCR တၢ်ဆဲးလီၤမံၤအလံဉ်ဝဲ၊ ထွဲထီဉ်ဟုံလီၤအဝဲသုဉ်လၢ ကီၢ်ပယီၤနီၣ်က
စၢ်လံဉ်အုဉ်သး Certificate of Identity (Col) လၢအမုၢ်လံဉ်အုဉ်သးတက
လုဉ် လၢတၢ်လဲၤတၢ်ကုလအဂီၢ် လၢတၢ်သုအီၤန့ဉ်တုၤခဲလိလီၤ၊ ဖဲန့ဉ်အဆၢကတီၢ်
အဝဲသုဉ်န့ဉ်ဘၣ်စုၢ်ကီၢ် တၢ်အခွဲအယဉ်လၢ ကသံကွၢ်ပဒိဉ်ပုၤဘၣ်မုဘၣ်ဒါလီၤလီၤ တၢ်
သံကွၢ်ဒီးအမုၢ် တုၤမုၢ်ကုၤတုၤဖဲန့ဉ် အဝဲသုဉ်အဖိတဖုဉ် ကန့ဉ်လီၤဘၣ်ကွဲဒီးလဲဉ် အဂုၢ်
တဖုဉ်လီၤ။

“ဖဲပဟးထီဉ်လၢကီၢ်ပယီၤအါ၊ ပဖိတဖုဉ်အနီၣ်ဆဲးဒိဉ်မး အယီၤဒီးဘၣ်ယးလၢဟုံအဂုၢ်
အဝဲသုဉ်တသုဉ်နီၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်၊ ဘၣ်ဆဉ်ပတဲတၢ်ဒီးအဝဲသုဉ် ဒီးအခဲအံၤအဝဲသုဉ်
သးအိဉ်ကုလိဉ်ပပဉ်လီၤ ဒီးအိဉ်ဒီးဟုံဖိယီဖိတခူဉ်အသးလီၤ။” နီၣ်ဖါနၤတၢ်တၢ်
ဘၣ်ယး အဖိမုၢ်သၢဂၤဒီး အဖိခွဲတဂၤအဂုၢ်၊ လၢအသးန့ဉ်အိဉ် ၆- ၁၃ န့ဉ်အဘၣ်စၢၤ
တဖုဉ်လီၤ။

UNHCR ဟုံဉ်ဂံၢ်ဟုံဘၣ်အဝဲသုဉ်လၢ ကမၤန့ဉ်တၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သုအလံဉ်အုဉ်သး
ဒီးလံဉ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအါ၊ လၢအလိဉ်တဖုဉ် လၢအဝဲသုဉ်အဖိအဂီၢ်လီၤ၊ ဒီးတၢ်ဟုံ
ကွၢ်စုၢ်ကီၢ်အဝဲသုဉ်လၢ ကလဲၤဆုတၢ်ဆါဟုံ လၢဘၣ်တၢ်ပာဆုၤအီၤလၢ
International Rescue Committee (IRC) ဒီးသီးကမၤန့ဉ် တၢ်အိဉ်
ဆုဉ်အိဉ်ချုတၢ်မၤနီၣ်မၤယါအါလဲဉ် ဒီးကသုဉ်တမံၤမံၤလၢ အဝဲသုဉ်ကလိဉ်ဘၣ်ဝဲတဖုဉ်
လီၤ။

© UNHCR

ထိထိဝုဒီးအဟုံဖိယီဖိ အိတ်ကတီးသးလာ ကသုတ်ထီတင်အိတ်မူလာအသီ လာအဝဲ သုတ်ဟုံကိပ်ယီနုတ်လီ။

ဖဲလါအီးထီဘျာ် ၂၁ သီ, UNHCR ဟုံတင်ဟုံတင်သုတ်ညါနုတ်ဟုံဘျာ်ဃးတင်ဒ သအာဂုတ်တသျှီဒ် လာဟုံဖိယီဖိအဂီၢ် ဒ်သီးကမာလီၤတံၢ် အဝဲသုတ်ဟုံပံလီၤ သးလာ ကကွၢ်အဂီၢ်နုတ်လီ။ ဖဲနုတ်အဆာကတီး တံၢ်ဒုးသုတ်ညါအဝဲသုတ်. ကျီၣ်စုတင် ဆိတ် ထွဲဒီး တံၢ်ဖိတင်လံာ်တင်မာၤစၢၤ လာတင်ကဟုံလီၤအဝဲသုတ် ဖဲမုတ်တနံၤလာက ဟးထီၣ်. တံၢ်ဆာကတီးဒီး တင်လဲၤတင်ကွၢ်အတၢ် ချီၣ်တင်ကျဲၤ ယုတ်ဒီး UNHCR အတၢ်ဆိတ်ထွဲ လာ ကိပ်ယီတမီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လီၤ.

ကျီၣ်တၢ်တၢ်နုတ်လီၤဟးထီၣ်ထံလီၤကီၢ်ပုၤ ပုၤဘျာ်မုဘျာ်ဒါတဖၣ် ဟုံစုၢ်ကီၤလာဒဲက ဝီၤ ဒီးချီၣ်ကျဲၤမၤနုတ်လံာ်လဲၤတၢ်လိာ်လၢ တၢ် ကမီၢ်ကိၢ်ဆာအဂီၢ်လီၤ. Handicap International (HI) ဟုံအဝဲသုတ် တၢ်သုတ်ညါနုတ်ဟုံ ဘျာ်ဃး မုတ်ဟုံအတၢ် လီၤပျံၤအဂုၢ် ဒီး IRC တမီၤသိၣ်လိနုတ်ယုၤအဝဲသုတ်ဘျာ်ဃး တၢ်ကဘျာ်သုစွဲထံနီၤဒီး တၢ်ကဆုကဆုအပီးအလီ ယုတ်ဒီးပုၤဝီၤ လာတၢ်ဟုံလီၤ အဝဲသုတ်. ဒ်လဲၣ်အဂုၢ်တဖၣ် လီၤ.

တၢ်ဆာကတီးလၢတၢ်ခိးကျိၢ်လၢတၢ်ယံၣ်မးဝံၤအလီၢ်ခံ, ဖဲလါအီးထီဘျာ် ၂၅ သီ. ဟုံဖိယီဖိယုက ကတီးအသးလာ ကဟးထီၣ် လာဒဲကဝီၤနုတ်လီၤ. အဝဲသုတ်ဒီးနုတ်အ လံာ်အလီၢ်. စုတၢ်ဆိတ်ထွဲ ဒီးတၢ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤအဂၢၢ်လာတမုၢ်စုဝံၤအလီၢ်ခံ. UNHCR ဒီး IOM ဆာအဝဲသုတ်ဒီးကါ ဆု ဖုနုမိရီ မုတမုၢ် ထံခံ တၢ်မီၢ်ကိၢ်ဆာ အလီၢ်နုတ်လီၤ. ဖဲနုတ် ပဒိၣ်ခံယံၣ်ဟၤ မၤတၢ်ဟးထီၣ်အမူးဒီး တၢ်တူၢ်လိာ်အမူးဝံၤအ လီၢ်ခံ. တၢ်ကွၢ်ဆာအဝဲသုတ်တနံၤယီ ဆုဝုၢ်မးတလီၤ. တၢ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤလာ တၢ် ဟုံလီၤလာကီၢ်ကျီၣ်တၢ်ပူၤအမဲၣ်ညါ. အဝဲသုတ်ဒီးနုတ်စုၢ်ကီးတၢ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤလာ ကိပ်ယီတမီၤနုတ်လီၤ.

ထိထိဝု, ဝါနုၤ ဒီးအဝဲသုတ်အဖိတဖၣ် အခဲအံၤအိတ်ဝဲဒီးအဘူးအတံၢ် တစိတ်တလီၢ်ဖဲဝုၢ် မးတါ. ဒီးမုၢ်လၢဝဲလၢ ကတုထီၣ်အဝဲသုတ်ကစၢ်ဒိတ်အဟုံ ဖဲအမါအဘူးအတံၢ်အ ဟုံခိတ်ကဝီၤပူၤလီၤ.

ဖိသုတ်တဖၣ် ဒုးနုတ်အဝဲသုတ် တၢ်ကျီၣ်ဘျာ်ကျီၣ်သအလံာ်အုတ်သး လာ ကညီဘျာ်ကီ ဘျာ်ခဲကမံးတံၢ် ဘျာ်ထွဲတၢ်ကျီၣ်ဘျာ်ကျီၣ်သု ဝံၤအလီၢ်ခံ. အဝဲသုတ်နုတ်လီၤမၤလိတၢ် လာကျီၣ်နုတ်လီၤ.

မုၢ်မခါတနံၤအံၤ. ဖိသုတ်လွံၣ်ဂၤလၢၣ် မၤလိတၢ်လၢဝုၢ် မးတါ ကွီ လာဘျာ်တၢ်ဟးဆု အံၤလာ ပဒိၣ်နုတ်လီၤ.

လာခံတပတီၢ်မုၢ်ဝဲ. အဝဲသုတ်ကဘျာ်မၤလီၤတံၢ် တၢ်မုၢ်ပဒိၣ်အထံဖိကီၢ်ဖိ လာကပ်ပ ယီၤအပူၤလီၤ. ထိထိဝုဒီးဝါနုၤခံၤ စံးဝဲ. အဝဲသုတ် အထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်အုတ်သး ဟါမၢ်. ဘျာ်ဆုၣ်အဘူးအတံၢ်တဖၣ်ပံယံၣ်နုတ်အဝဲသုတ်လံာ်လဲၤလီၤလံာ်တဖၣ်ဂုၤလီၤ. အဝဲ သုတ်ဒီးမိဝါခံၤ အခဲအံၤစးထီၣ်မၤဝဲတၢ်ပတံထီၣ် ဒ်သီးကနုတ်ဘျာ် ဟုံပံယံၣ်တၢ်ဆဲး လီၤမၤအလံာ် ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိအလံာ်အုတ်သးလာ ပဒိၣ်အိတ်အဂီၢ်နုတ်လီၤ.

“တၢ်အိတ်မူလာကီၢ်ပယီၤ တမုၢ်တၢ်ညါဘျာ်. ဘျာ်ဆုၣ်ယုတ်ဒီးတၢ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤ လာပ နုတ်ဘျာ်. ပကျဲၤပံလၢပကအီးထီၣ်ကျဲၤတဖျၢၣ်ဖဲဝုၢ်မးတါအံၤလီၤ.” ဝါနုၤစံးဝဲ. ဒီးစံး ဝဲလၢအဝဲသုတ်ကဆါ ice-cream ဒီး roti လီၤ.

အတၢ်တမီ တဲအါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်နံၤကမုၢ်အပူၤ. “ယတံၢ်မံၣ်မုၢ်ဝဲ လၢယကကဲဒိၣ် ခီဖျိပ နံၤတၢ်မၤ ဒ်သီးယကဆိတ်ထွဲ ယဖိတၢ်အိတ် မူခါဆုညါအဂီၢ်လီၤ.”

ပုၤဒီးမိဝါခံၤ ယုတ်လၢ UNHCR ကကွၢ်ထွဲအဝဲသုတ်တၢ်အိတ်သး လာကိပ်ပယီၤ အပူၤ ဒ်သီးကမုၢ်တၢ်အဒိအတံၢ် လာပုၤဘျာ် ကီဘျာ်ခဲ လာထုၣ်မံၣ်ဟုံဒဲကဝီၤပူၤတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ. ဝါနုၤစံးဝဲ. ပုၤအိတ်ဝဲအါဂၤလာဒဲကဝီၤအပူၤ အိတ်ဒီးကွၢ် ဘျာ်ဆုၣ် အဝဲသုတ် သးတနုၤဘျာ်.

“နုတ်တၢ်မုၢ်တၢ်စုၢ်အဂုၢ် လာဒဲကဝီၤအပူၤ အခီပညီတအိတ်ဘျာ်. ကွၢ်ဒီးမၤကွၢ်လၢနု ကစၢ်ဒိၣ်နုလၢကီၢ်ပူၤ မုၢ်တၢ်လၢအရူ ဒိၣ်တကွၢ်လီၤ.” အဝဲဒုၣ်စံးဝဲလီၤ. “ပုၤဒဲကဝီၤဖိ တနီၤနီၤ ဆိမိၣ်ဝဲလၢကလဲၤဆူကီၢ်သးဘျာ်တဘျာ်. ဘျာ်ဆုၣ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်တမီၤမုၢ်ဝဲ ဖဲပဒိၣ်တၢ်လီၤတပူၤလၢလၢ ပဘျာ်မၤလၢအဂုၢ်ကတၢ်လီၤ. ဖဲပဒိၣ်အလီၢ် မုမုၢ်ပ ဟုံပံယံၣ်ဒီးပထံပကီၢ် ကမုၢ်တၢ်လၢအဂုၢ်ဒိၣ်တကွၢ်လီၤ.”

UNHCR ကဆဲးမၤသကီးတၢ် ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒီး ကီၢ်ကျီၣ်တံၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်. IOM, NGOs, CBOs, KRC ဒီး KnRC, ပုၤဟုံမၤစၢၤကျီၣ်စု ဒီးပုၤ အဂၢၢ် လၢအမၤတၢ်လၢပုၤဘျာ်ကီဘျာ်ခဲအဂီၢ်. ဒ်သီးကမၤလီၤတံၢ် ပုၤဘျာ်ကီဘျာ်ခဲ တဖၣ် ဒီးနုတ်ဘျာ် တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျဲၤ လာခဲဆာကတီးဒိတ်ဝဲ လာဘျာ်ထွဲဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါ လၢ နီၢ်ကစၢ်တၢ်သးအိတ်ဒိတ်ဝဲဖိခိတ်တဖၣ်လီၤ. UNHCR ပုၤမၤတၢ်ဖိကရူၤလာ ဟုံတၢ်တၢ်သုတ်ညါနုတ်ဟုံ ဘျာ်ဃးတၢ်ဒိသအာဂုၢ်. အိတ်ကတီးအသးထီၣ်ဘီၤလာက ဟုံ ကျီၣ်ဟုံဖး ပုၤဘျာ်ကီဘျာ်ခဲလၢသးအိတ်ကွၢ်တဂၤလၢလၢ. ဒီးဟုံဂံၢ်ဟုံဘျာ်အ ဝဲသုတ်လၢ ကဟုံထံၣ်လိာ်အသးဒီး UNHCR ဖဲ တၢ်ဆိတ်ထွဲတၢ်ကွၢ်ကဒါလၢနီၢ်က စၢ်တၢ်သးအိတ်ဖိခိတ် တၢ်မၤဝဲလီၤ Voluntary Repatriation Centers (VRCs) လၢဒဲကဝီၤတဖျၢၣ်စုၣ်စုၣ် ဒ်သီးအဝဲသုတ်ကဒီးနုတ်ဘျာ် တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျဲၤအါ အါထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ဟုံဖိယီဖိတဖၣ်အိတ်သကီးမုၢ်တပူၤယီ လာဟုံၣ် © UNHCR